ECLI:LV:AT:2017:1116.C33344713.1.S
Lieta Nr. C33344713
SKC-334/2017
Civillietu departaments

Latvijas Republikas Augstākā tiesa
SPRIEDUMS
Rīgā, 2017.gada 16.novembrī

Augstākā tiesa šādā sastāvā:

tiesnese referente Vanda Cīrule,
tiesnese Zane Pētersone,
tiesnese Anda Vītola

izskatīja rakstveida procesā civillietu sakarā ar /pers. B/ kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 2.novembra spriedumu AS „SEB banka" prasībā pret /pers. B/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] AS „SEB banka" 2013.gada 2.aprīlī cēlusi tiesā prasību pret /pers. B/, lūdzot piedzīt no /pers. B/ 14 305,46 Ls (20 354,84 EUR) un tiesāšanās izdevumus, kā arī noteikt prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja likumiskos sešus procentus gadā no nesamaksātās parāda summas.

Prasība pamatota ar šādiem apstākļiem.

[1.1] Starp AS „SEB Latvijas Unibanka" (pēc nosaukuma maiņas AS „SEB banka") un /pers. B/ /datums/noslēgts kredīta līgums, /datums/noslēgta vienošanās par grozījumiem kredīta līgumā, ar kuru AS „SEB banka" aizdevusi atbildētājam 78 000 EUR (54 818,71 Ls) līdz 2010.gada 24.augustam.

[1.2] Atbildētājs saistības nepildīja, un saskaņā ar kredīta līguma 20.3. un 20.6.1.punktu prasītāja izmantoja tiesības vienpusēji atkāpties no līguma, par ko atbildētājam paziņots, 2010.gada 16.jūlijā nosūtot ierakstītu vēstuli. Aizdevuma atmaksas beigu termiņš noteikts 2010.gada 10.augustā.

[1.3] Pamatojoties uz 2005.gada 23.augustā pušu noslēgto ķīlas līgumu, no kredīta līguma izrietošā /pers. B/ saistība nodrošināta ar hipotēku uz viņam piederošo nekustamo īpašumu /adrese A/.

[1.4] Ievērojot to, ka no kredīta līguma izrietošās saistības netika pildītas, tās tika nodotas bezstrīdus piespiedu izpildīšanai.

Ar Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas tiesneša 2011.gada 8.marta lēmumu lietā
Nr. 3-12/0173-11/6 tika nodota bezstrīdus piespiedu izpildīšanai /pers. B/ saistība par
48 803,32 Ls (69 440,87 EUR), ko veido aizdevuma galvenais parāds 40 361,13 Ls
(57 428,71 EUR), procenti par aizdevuma lietošanu 583,81 Ls (830,69 EUR) un līgumsods par kavētiem maksājumiem 7858,38 Ls (11 181,47 EUR), kas izriet no kredīta un ķīlas līguma, kā arī piedzīti tiesāšanās izdevumi 350 Ls (498,01 EUR).

[1.5] Ieķīlātais nekustamais īpašums pārdots 2011.gada 29.augusta izsolē par
38 300 Ls (54 495,99 EUR), no kuriem 33 914,05 Ls (48 255,35 EUR) novirzīti galvenā parāda daļējai dzēšanai, 412 Ls (586,22 EUR) sprieduma izpildes izdevumu samaksai.

Atbildētāja atlikušās neizpildītās saistības ir 14 305,46 Ls (20 354,84 EUR), ko veido, aizdevuma pamatsumma 6447,08 Ls (9173,37 EUR) un līgumsods 7858,38 Ls
(11 181,47 EUR).

Prasība pamatota ar Civillikuma 1330., 1587., 1652., 1692., 1698., 1699.pantu, 1702.panta otro daļu, 1716., 1717., 1720., 1722., 1753., 1756., 1934. un 1943.pantu.

[2] /pers. B/ 2014.gada 27.februārī cēla tiesā pretprasību, lūdzot atcelt Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas tiesneša 2011.gada 8.marta lēmumu, ar kuru apmierināts
AS „SEB banka" pieteikums par saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšanu, kā arī piedzīt no AS „SEB banka" 38 300 Ls (54 495,99 EUR), kas saņemti, pārdodot nekustamo īpašumu izsolē.

Pretprasībā norādīti šādi apstākļi.

[2.1] /pers. B/ bija sameklējis dzīvokļa /adrese A/, pircēju. Par ieceri slēgt darījumu informēta banka, no kuras saņemta atbilde, ka darījuma slēgšana būs iespējama pēc diviem mēnešiem. Darījums netika noslēgts, jo /pers. B/ apcietināts.

No Ieslodzījuma vietu pārvaldes /datums/izziņas redzams, ka /pers. B/ apcietināts /datums/un atradās brīvības atņemšanas vietā līdz 2013.gada 7.martam, savukārt AS „SEB banka" pieteikumu pret /pers. B/ par saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšanu iesniedza 2011.gadā.

[2.2] Atbildētājs nav saņēmis AS „SEB banka" 2010.gada 19.jūlija brīdinājumu par pieteikuma par saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšanu iesniegšanu tiesā.

Lietā nav pierādījumu, ka AS „SEB banka" būtu nosūtījusi atbildētājam brīdinājumu uz Rīgas Centrālcietumu, līdz ar to nav ievērota saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšanai noteiktā procesuālā kārtība, tādējādi nodarot zaudējumus parādniekam.

/pers. B/ netika informēts ne par tiesvedību, ne par pieņemto lēmumu par saistības bezstrīdus piespiedu izpildīšanu. Pēc lēmuma pieņemšanas AS

„SEB banka" pārdeva atbildētājam piederošo nekustamo īpašumu par 38 300 Ls (54 495,99 EUR), kas ir zemāka par īpašuma tirgus vērtību.

[3] Ar Rīgas rajona tiesas 2014.gada 26.septembra spriedumu AS „SEB banka" prasība apmierināta daļēji, bet /pers. B/ pretprasība noraidīta pilnīgi.

No /pers. B/ AS „SEB banka" labā piedzīts galvenais parāds 7837,57 EUR (5508,28 Ls), lietošanas procenti 750,18 EUR (527,23 Ls), līgumsods 431,80 EUR
(303,47 Ls), valsts nodeva 552,64 EUR (388,40 Ls) un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 EUR (3,30 Ls).

Spriedumā norādīti šādi motīvi.

[3.1] No zvērināta tiesu izpildītāja Kalvja Dūrīša 2012.gada 5.janvāra aprēķina izriet, ka ķīlas priekšmeta izsoles rezultātā atgūti 38 300 Ls (54 495,99 EUR), no kuriem
34 852,86 Ls (49 591,15 EUR) novirzīti parāda daļējai dzēšanai, sprieduma izpildes izdevumu un tiesu izpildītāja amata atlīdzības samaksai.

Ievērojot, ka nekustamā īpašuma izsoles rezultātā iegūtā summa nesedza visu parāda summu, AS „SEB banka" ir tiesības celt tiesā prasību par atlikušā parāda piedziņu. Tomēr prasība ir apmierināma daļēji, jo, atņemot atgūtos naudas līdzekļus 34 852,86 Ls
(49 591,15 EUR) no parāda summas 48 803,32 Ls (69 440,87 EUR), neatmaksātais parāds ir 13 950,46 Ls (19 849,72 EUR). Tādējādi ar tiesas izdevumiem 350 Ls (498,01 EUR) kopējā parāda summa ir 14 300,46 Ls (20347,72 EUR), nevis prasītāja norādītie 14 305,46 Ls (20 354,84 EUR).

[3.2] Kredīta līguma 20.3.punktā noteiktas prasītājas tiesības vienpusēji atkāpties no līguma un prasīt pilnīgu kredīta atmaksu, kā arī citu līgumā noteikto, bet nesamaksāto maksājumu samaksu pirms galīgās norēķinu dienas. Atbildētājs šo faktu nav apstrīdējis, kā arī nav iesniedzis pierādījumus par maksājumu veikšanu.

Atbildētājam 2010.gada 16.jūlijā tika nosūtīts paziņojums par saistību izpildi un kredīta līguma pirmstermiņa izbeigšanu, kurā, atsaucoties uz kredīta līguma 20.3 un 20.6.1.punktu, norādīts, ka gadījumā, ja parāds netiks samaksāts, prasītāja ar 2010.gada 10.augustu vienpusēji atkāpsies no kredīta līguma.

Lietā nav iesniegti pierādījumi, ka atbildētājs pēc paziņojuma saņemšanas vai līgumā noteiktajā aizdevuma atmaksas termiņā būtu veicis parāda samaksu. Ņemot vērā minēto, prasītāja pamatoti vienpusēji atkāpusies no kredīta līguma, iegūstot tiesības prasīt aizdevuma samaksu.

[3.3] Līguma izbeigšanas brīdī neatmaksātais galvenais parāds bija
57 428,72 EUR (40 361,13 Ls), lietošanas procenti 750,18 EUR (527,23 Ls) un līgumsods 303,47 Ls (431,80 EUR), kopā 58 482,37 EUR (41 101,64 Ls).

Savukārt no lietas materiāliem pievienotā zvērināta tiesu izpildītāja Kalvja Dūrīša 2012.gada 5.janvāra aprēķina izriet, ka prasītājai izmaksāti 34 852,86 Ls (49 591,15 EUR), tādējādi atlikušais galvenais parāds ir 7837,57 EUR (5508,28 Ls).

[3.4] No prasības pieteikumā norādītā aprēķina izriet, ka prasītāja vēlas piedzīt no atbildētāja līgumsodu 7858,38 Ls (11 181,41 EUR) uz Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2011.gada 8.marta lēmuma par saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšanu pieņemšanas brīdi. Ņemot vērā minēto, kā arī parāda raksturu un apmēru, par samērīgu un pamatotu atzīstams līgumsods 303,47 Ls (431,80 EUR), kāds tas bija līguma izbeigšanas brīdī.

[3.5] Saskaņā ar kredīta līguma 4.punktu atbildētājs apņēmies maksāt prasītājai procentus par kredīta lietošanu 1,5% gadā ar mainīgo likmi 3 mēnešu EUR LIBOR. To ievērojot, par pamatotu un apmierināmu atzīstams prasītājas norādītais piedzenamo procentu apmērs 527,23 Ls (750,18 EUR), kuru atbildētājs nav apstrīdējis.

[3.6] Atbilstoši Civilprocesa likuma 195.pantam prasītājai atzīstamas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos sešus procentus no piedzītās, bet neatmaksātās galvenā parāda summas.

[3.7] Attiecībā uz pretprasību secināms, ka atbildētājs ir nokavējis Civilprocesa likuma 406.panta pirmajā daļā noteikto prasības celšanas termiņu – sešu mēnešu laikā no lēmuma noraksta nosūtīšanas dienas. Turklāt atbilstoši Civilprocesa likuma 406.pantā norādītajam apvērsuma prasība ir ceļama pret kreditoru, apstrīdot prasījumu pēc būtības, taču no pretprasības izriet, ka atbildētājs nav apstrīdējis kreditora prasījumu pēc būtības, tas ir, nav apstrīdēta piedzenamā pamatsumma, lietošanas procenti vai līgumsods.

Pretprasībā norādītie apstākļi ir vērtējami protesta kārtībā, lai izlemtu jautājumu par Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas tiesneša 2011.gada 8.marta lēmuma pieņemšanas likumību.

[4] Izskatījusi lietu sakarā ar /pers. B/ apelācijas sūdzību, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija ar 2015.gada 2.novembra spriedumu prasību apmierinājusi daļēji, bet pretprasību noraidījusi pilnīgi.

No /pers. B/ AS „SEB banka" labā piedzīts galvenais parāds 9173,37 EUR (6447,08 Ls), līgumsods 431,80 EUR (303,47 Ls) un tiesas izdevumi 603,76 EUR
(424,32 Ls), kopā 10 208,93 EUR (7174,88 Ls).

AS „SEB banka" noteiktas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos sešus procentus no piedzītās, bet neatmaksātās parāda pamatsummas.

Spriedumā norādīti šādi motīvi.

[4.1] No atbildētāja apelācijas sūdzības izriet, ka viņš pirmās instances tiesas spriedumu ir pārsūdzējis arī prasības apmierinātajā daļā, kas, atbilstoši Civilprocesa likuma 426.panta pirmās daļas nosacījumiem, izskatot lietu pēc būtības, uzliek par pienākumu apelācijas instances tiesai izvērtēt prasības pamatotību un pirmās instances tiesas secinājumus attiecībā uz celto prasību.

Prasītāja atbilstoši Civillikuma 1589.panta un kredīta līguma 20.3.punkta noteikumiem bija tiesīga vienpusēji atkāpties no kredīta līguma, pieprasot neatmaksātā kredīta un ar to saistīto maksājumu pilnu atmaksu pirms līgumā noteiktās galīgās norēķinu dienas.

No Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas tiesneša 2011.gada 8.marta lēmuma izriet, ka lēmuma pieņemšanas brīdī neatmaksātais galvenais parāds bija 40 361,13 Ls
(57 428,71 EUR), procenti par kredīta lietošanu 583,81 Ls (830,69 EUR) un līgumsods 7858,38 Ls (11 181,47 EUR).

No prasības pieteikuma izriet, ka sprieduma izpildes izdevumi ir 412 Ls
(586,22 EUR), tostarp valsts nodeva par pieteikuma par saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšanu iesniegšanu tiesā 350 Ls (498,01 EUR), sprieduma izpildes izdevumi izsoles procesā 57 Ls (81,10 EUR), kā arī 5 Ls (7,11 EUR) par nostiprinājuma lūguma iesniegšanu zemesgrāmatu nodaļai.

Tā kā sprieduma izpildes izdevumi 57 Ls (81,10 EUR) prasītājai tika pārskaitīti no izsolē iegūtās nekustamā īpašuma pirkuma summas, tā sprieduma izpildes izdevumus attiecīgi 350 Ls (498,01 EUR) un 5 Ls (7,11 EUR) ir segusi no summas, kurus tiesu izpildītājs ieskaitīja prasītājai parāda daļējai samaksai. Līdz ar to naudas līdzekļi, kurus prasītāja novirzīja no kredīta līguma izrietošo saistību dzēšanai, ir 34 497,86 Ls
(49 086,03 EUR), nevis 34 852,86 Ls (49 591,15 EUR), kā to atzinusi pirmās instances tiesa.

Prasībā norādīts, ka 583,81 Ls (830,69 EUR) novirzīti procentu dzēšanai. Tātad galvenais parāds, kas netika dzēsts, ir 6447,08 Ls (9173,37 EUR), bet līgumsods 7858,38 Ls (11 181,47 EUR), kopā 14 305,46 Ls (20 354,84 EUR).

Pirmās instances tiesa kļūdaini konstatējusi, ka parāda atlikums ir 13 950,46 Ls (19 849,72 EUR), jo nav ņēmusi vērā, ka no izsolē iegūtās summas prasītāja 355 Ls
(505,12 EUR) novirzījusi sprieduma izpildes izdevumu samaksai. Līdz ar to nesamaksātā galvenā parāda summa, kas piedzenama no atbildētāja prasītājas labā, ir 6447,08 Ls (9173,37 EUR).

Tāpat pirmās instances tiesa, atzīstot, ka no atbildētāja piedzenami lietošanas procenti 750,18 EUR, nav ievērojusi Civilprocesa likuma 192.panta noteikumus. Prasītājs nav lūdzis piedzīt procentus par aizdevuma lietošanu, jo, kā norādīts prasības pieteikumā, procenti par aizdevuma lietošanu 581,81 Ls (827,84 EUR) dzēsti no izsolē iegūtās naudas.

Savukārt līgumsods 431,80 EUR (303,47 Ls) ir piedzenams par laiku līdz 2010.gada 10.augustam, proti, līdz brīdim, kad prasītāja vienpusēji atkāpās no kredīta līguma.

[4.2] Tā kā prasītāja apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu nav iesniegusi un arī atbildētājs apelācijas sūdzībā piedzītā parāda summu nav apstrīdējis, apelācijas instances tiesai nav pamata pārvērtēt piedzītā līgumsoda apmēru.

Kopējā no atbildētāja piedzenamā summa ir 9605,17 EUR (6750,55 Ls), ko veido galvenais parāds 9173,37 EUR (6447,08 Ls) un līgumsods 431,80 EUR (303,47 Ls).

[4.3] Pirmās instances tiesa pamatoti noraidīja pretprasību, atzīstot, ka ir nokavēts Civilprocesa likuma 406.panta pirmajā daļā noteiktais termiņš šādas prasības celšanai. Atbilstoši Civilprocesa likuma 406.panta pirmās daļas nosacījumiem apvērsuma prasība bija jāceļ līdz 2011.gada septembra vidum, taču atbildētājs pretprasību cēlis 2014.gada 27.februārī. Termiņa nokavējums apvērsuma prasības celšanai ir patstāvīgs pamats tās noraidīšanai. Turklāt atbildētājs pretprasībā nav apstrīdējis kreditora prasījumu pēc būtības, kā to noteic Civilprocesa likuma 406.panta pirmā daļa.

[5] Kasācijas sūdzību par spriedumu iesniedzis /pers. B/, lūdzot spriedumu atcelt, un lietu nodot jaunai izskatīšanai.

Kasācijas sūdzībā norādīti šādi argumenti.

[5.1] Tiesa pārkāpusi Civilprocesa likuma 192.panta pirmās daļas noteikumus, jo nav ievērojusi prasījuma robežas.

Civilprocesa likuma 426.panta pirmajā daļā noteikts, ka apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās.

Lai gan apelācijas sūdzībā norādīts, ka tiesas spriedums ir pārsūdzēts pilnīgi, argumenti, ar kuriem apšaubīta tiesas sprieduma likumība un pamatotība attiecas uz trīs prasījumiem:

1) par pretprasības celšanas termiņa nokavējumu;
2) par pilnvarojumu;
3) par brīdinājuma nosūtīšanu.

Tātad pirmās instances tiesas argumentu pamatotības vērtējums apelācijas instances tiesā bija veicams apelācijas sūdzībā ietverto argumentu ietvaros (sk. Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2012.gada 3.septembra spriedumu lietā Nr. SKC-1057/2012).

Neskatoties uz to, ka prasītāja apelācijas instances tiesā prasību uzturēja tādā apmērā, kā to apmierinājusi pirmās instances tiesa, apelācijas instances tiesa nepamatoti nospriedusi palielināt no atbildētāja piedzenamo naudas summu.

[5.2] Tiesas atzinums, ka termiņš prasības celšanai pret kreditoru nokavēts, ir nepareizs, jo tieši tiesas rīcības dēļ atbildētājs nevarēja likumā noteiktajā termiņā celt apvērsuma prasību.

Tā kā atbildētājs līdz 2013.gada 7.martam atradās ieslodzījuma vietā un pirmais prasības pieteikums Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesā iesniegts 2013.gada 24.jūlijā, ir ievērots Civilprocesa likuma 406.panta pirmajā daļā noteiktais sešu mēnešu termiņš.

[5.3] Tiesa nav vērtējusi prasītājas iesniegto 2010.gada 19.jūlija paziņojumu par iekšzemes un starptautiska sūtījuma saņemšanu, no kura redzams, ka brīdinājums /pers. B/ nosūtīts 2010.gada 19.jūlijā ierakstītā sūtījumā ar atpakaļpaziņojumu un piegādāts 2010.gada 21.jūlijā. Taču minēto sūtījumu atbildētājs nav saņēmis un nevarēja saņemt, jo no /datums/līdz 2013.gada 7.martam atradās ieslodzījuma vietā.

[6] Ar Augstākās tiesas Civillietu departamenta tiesnešu kolēģijas rīcības sēdes 2016.gada 19.aprīļa lēmumu ierosināta kasācijas tiesvedība sakarā ar atbildētāja kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 2.novembra spriedumu daļā, ar kuru apmierināta AS „SEB banka" prasība pret /pers. B/ un no /pers. B/
AS „SEB banka" labā piedzīti tiesas izdevumi.

Par spriedumu daļā, ar kuru noraidīta /pers. B/ pretprasība un no /pers. B/ valsts labā piedzīti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, atteikts ierosināt kasācijas tiesvedību. Līdz ar to atzīstams, ka šajā daļā apelācijas instances tiesas spriedums stājies likumīgā spēkā.

Motīvu daļa

[7] Pārbaudījusi lietā esošā sprieduma likumību attiecībā uz argumentiem, kas minēti kasācijas sūdzībā, kā tas noteikts Civilprocesa likuma 473.panta pirmajā daļā, Augstākā tiesa atzīst, ka spriedums atceļams daļā, ar kuru apmierināta AS „SEB banka" prasība un AS „SEB banka" labā piedzīti tiesas izdevumi.

[8] Civilprocesa likuma 426.panta, uz kura pārkāpumu norādīts kasācijas sūdzībā, pirmā daļa noteic, ka apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās.

Lietas izskatīšanas robežas apelācijas instances tiesā nosaka prasības pieteikums, pirmās instances tiesas spriedums un apelācijas sūdzība. Tas nozīmē, ka apelācijas instances tiesa skata pēc būtības prasītāja prasību, kas celta pirmajā instancē, vai nu pilnā apjomā vai kādā tās daļā, atkarībā no apelācijas sūdzībā norādītā (*sk. Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2010.gada 22.decembra sprieduma lietā Nr. SKC-966/2010 (C33239009) 9.1.punktu, Augstākās tiesas Senāta 2012.gada 5.septembra sprieduma lietā
Nr. SKC-1057/2012 (C28348410) 10.punktu, Augstākās tiesas 2017.gada 21.jūnija sprieduma lietā Nr. SKC-191/2017 (C13041111) 13.1.punktu, Augstākās tiesas 2017.gada 5.jūlija sprieduma lietā Nr. SKC-245/2017 (C28317513) 9.2.1.punktu*).

[9] Pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas kārtībā pārsūdzēja atbildētājs, pēc būtības apstrīdot tikai tiesas secinājumu, ka viņa celtā pretprasība, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 406.pantu noraidāma, jo nav ievērots šajā tiesību normā noteiktais prasības celšanas termiņš.

Pirmās instances tiesas konstatētie fakti attiecībā par parāda apmēru atbildētāja iesniegtajā apelācijas sūdzībā netika apstrīdēti, un tādējādi apelācijas instances tiesai atbilstoši Civilprocesa likuma 430.panta trešajai daļai (*fakti, kas konstatēti pirmās instances tiesā, apelācijas instances tiesā nav jāpārbauda, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā*) nebija pamata pārbaudīt prasītājas pieprasītā un pirmās instances tiesas piedzītā parāda apmēra pamatotību, jo strīds par to apelācijas kārtībā netika ierosināts. Turklāt, kā redzams no apelācijas instances tiesas sprieduma (*sk. 10.lpp. 7.rindkopu*), pati tiesa norādījusi, ka atbildētājs apelācijas sūdzībā piedzītā parāda apmēru nav apstrīdējis, taču, neskatoties uz minēto, apelācijas instances tiesa pievērsusies ar pirmās instances tiesas spriedumu piedzītās summas tiesiskuma pārbaudei.

Civilprocesa likumā noteiktais pušu sacīkstes princips, kā uzskata Augstākā tiesa, liedz tiesai apstrīdēt faktus un apstākļus, kurus neapstrīd puses, jo šāda rīcība var kalpot kā pārmetums tiesai par darbošanos vienas puses interesēs.

Ievērojot Civilprocesa likuma 426.panta pirmās daļas noteikumus, proti, ka apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar iesniegto apelācijas sūdzību, tiesai nebija jāapspriež ar pirmās instances tiesas spriedumu noteiktās summas pamatotība, kas apelācijas sūdzībā netika apstrīdēta.

[10] Kā redzams no pārsūdzētā sprieduma, apelācijas instances tiesa piedzinusi no /pers. B/ AS „SEB banka" labā galveno parādu 9173,37 EUR, kas ir lielāks par prasītājas uzturēto un ar pirmās instances tiesas spriedumu piedzīto 7837,57 EUR, tādējādi pārkāpjot Civilprocesa likuma 426.panta pirmo un otro daļu, kas novedis pie tiesas kompetences robežu pārkāpuma un lietas nepareizas izspriešanas.

[11] Ievērojot iepriekš minēto, pārsūdzētais spriedums daļā, ar kuru no /pers. B/ AS „SEB banka" labā piedzīti galvenais parāds 9173,37 EUR, līgumsods 431,80 EUR, tiesas izdevumi 603,76 EUR, kopā 10 208,93 EUR un noteiktas AS „SEB banka" tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos 6% no piedzītā, bet neatmaksātā galvenā parāda 9173,37 EUR, atceļams, nododot lietu šajā daļā jaunai izskatīšanai.

[12] Atceļot spriedumu, atbilstoši Civilprocesa likuma 458.panta otrajai daļai /pers. B/ atmaksājama drošības nauda 284,57 EUR.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 474.panta 2.punktu, Augstākā tiesa

nosprieda:

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 2.novembra spriedumu daļā, ar kuru no /pers. B/ AS „SEB banka" labā piedzīti galvenais parāds 9173,37 EUR, līgumsods 431,80 EUR, tiesas izdevumi 603,76 EUR, kopā 10 208,93 EUR un noteiktas AS „SEB banka" tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos 6% no piedzītā, bet neatmaksātā galvenā parāda 9173,37 EUR, atcelt un nodot lietu šajā daļā jaunai izskatīšanai.

Atmaksāt /pers. B/ drošības naudu 287,57 EUR (divi simti astoņdesmit septiņi *euro* un 57 centi).

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesnese (paraksts) V.Cīrule
Tiesnese (paraksts) Z.Pētersone
Tiesnese (paraksts) A.Vītola

NORAKSTS PAREIZS
Latvijas Republikas Augstākās tiesas
Civillietu departamenta tiesnese V.Cīrule
Rīgā, 2017.gada 16.novembrī